

ΛΙΜΝΗ ΤΡΙΧΩΝΙΔΑ

Η μεγαλύτερη και κατά πολλούς γραφικότερη λίμνη της Ελλάδας, η **λίμνη Τριχωνίδα**, βρίσκεται στην καρδιά της Αιτωλοακαρνανίας. Η Τριχωνίδα έχει επιφάνεια 95 τ.χμ., μέγιστο μήκος 19χλμ., πλάτος 6 χλμ., περίμετρο 58 χλμ. και μέγιστο βάθος τα 58 μέτρα. Το **οικοσύστημα** της λίμνης Τριχωνίδας βρίσκεται σε συνεχή αλληλεπίδραση με τα γειτονικά οικοσυστήματα του κάμπου του Αγρινίου, της Μακρυνείας, του Παναιτωλικού, του Αρακύνθου, των βουνών της Ναυπακτίας και της Λυσιμαχίας. Η λίμνη είναι εντεταγμένη στο δίκτυο **Natura 2000**.

Η περιοχή από την οποία συλλέγει τα νερά της έχει έκταση 215 τετραγωνικά χιλιόμετρα. Η κοιλότητα της λίμνης περικλείεται από την ανατολική πλευρά από το όρος του Παναιτωλικού (2000 μ.) και απέναντι ακριβώς από τον Αράκυνθο ή Ζυγό (984 μ.).

• Σήμερα η παραλίμνια βλάστηση της Τριχωνίδας είναι πιο αραιή από ότι παλαιότερα, αλλά παραμένει πάντα πλούσια σε σχέση με άλλες λίμνες της Ελλάδας. Αποτελείται από πλατάνια, φράξους, ιπιές, λεύκες, καβάκια, σκλήθρα, λυγαριές, κυπαρίσσια, δάφνες, πικροδάφνες. Στις πλαγιές των παραλίμνιων λόφων κυριαρχεί η **μεσογειακή μακία**, που απαρτίζεται από σχίνα, σπάρτα, κουμαριές, ρείκια, φιλύκια, κουτσουπιές, χαρουπιές, τρικουκιές, παλιούρια, ασφάκες και θυμάρι.

Η Τριχωνίδα πήρε μάλλον το όνομά της από την αρχαία πόλη **Τριχώνιο**, που βρίσκεται δίπλα της, κοντά στο χωριό της Γαβαλούς. Η **Λυσιμαχία** ονομαζόταν επίσης **Υρία** ή **Κωνώπη**. Παλαιότερα, σε περιόδους πλημμυρών οι δύο τους ενώνονταν και φαίνονταν σαν μια λίμνη, που οι κάτοικοι της περιοχής ονόμαζαν Λίμνη του **Απόκουρου**.

Χλωρίδα

Η χλωρίδα στην περιοχή της λίμνης είναι πολύ σημαντική. Εδώ φύεται το ενδημικό φυτό της Ελλάδας, **Centaurea aetolica**. Από τον Μάρτη ως το Σεπτέμβρη – Οκτώβρη, στα υγρολίβαδα, στα λιβάδια, στα γύρω δάση, στα φρύγανα, στη μακία, στους ελαιώνες, φυτρώνουν πλήθος σπάνιες ορχιδέες: *Ophrys arifera*, *Ophrys lutea*, *Ophrys oestriifera*, *Ophrys speculum*, *Limodorum abortivum*, *Anacamptis pyramidalis*, *Barlia robertiana*, *Orchis italica*, *Orchis laxiflora*, *Orchis mascula*, *Orchis palustris* κ.ά. Κοντά στο νερό φυτρώνουν οι όμορφες κίτρινες ίριδες των βάλτων (*Iris pseudacorus*), ενώ στα γύρω λιβάδια μπορεί να συναντήσει κανείς ίριδες (*Iris cretica*, *Iris germanica*), γλαδιόλες (*Gladiolus illyricus*) και ανεμώνες με κόκκινα, μωβ ή λευκά χρώματα (*Anemone coronaria*, *Anemone pavonina*).

Σε σκιερές τοποθεσίες, συνήθως κάτω από μεγάλα δέντρα ή θάμνους, φυτρώνουν τα όμορφα κυκλάμινα (*Cyclamen graecum* και *Cyclamen persicum*). Στα γύρω λιβάδια φυτρώνουν τα *Alium*, τα *Convolvulus*, οι καμπανούλες (*Campanula* sp.), ενώ μέσα στη μακία βλάστηση φυτρώνουν οι αγριοτριανταφυλλίες (*Rosa* sp.) και οι έρικες (*Erica* sp.).

Πανίδα

Η μεγάλη ποικιλία της βλάστησης και των οικοσυστημάτων δημιουργεί ιδανικές συνθήκες για πλούσια και μοναδική πανίδα. Η λίμνη της Τριχωνίδας είναι από τις πιο σημαντικές της Ελλάδας σε ό,τι αφορά τα ψάρια του γλυκού νερού. Η ιχθυοπανίδα της, που περιλαμβάνει 18 είδη, αποτελείται από ενδημικά της Ελλάδας, ενδημικά της Αιτωλοακαρνανίας και ενδημικά της λίμνης. Αντιπροσωπευτικά είδη ψαριών είναι τα εξής: *Atherina boyeri* (Αθερίνα), *Barbus albanicus* (Στρωσσίδι), *Cobitis trichonica* (Τριχονοβελονίτσα), *Economidichthys pygmaeus* (Λουρογωβίος), *Economidichthys trichonis* (Νανογοβίος), *Rutilus vlikiensis* (Δρομίτσα), *Scardinius acarnanicus* (Τσερούκλα), *Silurus aristotelis* (Γλανίδι) και *Tropidophoxinellus hellenicus* (Γουρνάρα). Η περιοχή είναι επίσης από τις πιο πλούσιες της Αιτωλοακαρνανίας σε αμφίβια και ερπετά. Η περιοχή είναι επίσης από τις πιο πλούσιες της Αιτωλοακαρνανίας σε αμφίβια και ερπετά. Εδώ υπάρχουν ο δεντροβάτραχος (*Hyla arborea*) και άλλα είδη βατράχων, όπως η *Rana graeca*, η *Rana ridibunda*, η *Rana dalmatina*. Ακόμη, υπάρχουν ο φρύνος (*Bufo bufo*) και ο πρασινόφρυμος (*Bufo viridis*), ενώ στα γύρω από τη λίμνη βουνά υπάρχει η *Bombina variegata*.

Από τα ερπετά έχουν βρει ιδανικούς βιοτόπους για διατροφή και αναπαραγωγή οι δύο νεροχελώνες (*Emys orbicularis* και *Mauremis caspica*), όπως και τα νερόφιδα (*Natrix natrix* και *Natrix tessellata*). Άλλα ερπετά στην περιοχή είναι οι χερσοχελώνες (*Testudo hermanni* και *Testudo marginata*). Άλλα είδη φιδιών, εκτός από τα νερόφιδα, στην περιοχή της λίμνης είναι η οχιά, ο σαπίτης, η σαΐτα, ο τυφλίτης, ο λαφίτης κ.ά. συναντάται

επίσης σημαντικός αριθμός από σαύρες, όπως οι *Lacerta viridis*, *Lacerta trilineata*, *Podarcis taurica*, *Anguis fragilis*, *Ablepharus kitaibelii* κ.ά.

Σύμφωνα με τον ορνιθολόγο Reiser (1905), στην περιοχή της Τριχωνίδας φώλιαζαν στις αρχές του 20ού αιώνα η καστανόχηνα (*Tadorna ferruginea*), η βαλτόπατια (*Aythya nyroca*) και ο βασιλαετός (*Aquila heliaca*). Παλιότερα, σε διάφορα παραλίμνια χωριά φώλιαζαν πελαργοί (*Ciconia ciconia*), που είναι δείκτης της υγείας των υγροτοπικών και αγροτικών οικοσυστημάτων. Σήμερα όμως άρχισαν και πάλι να επιστρέφουν μετά τη μείωση των καλλιεργειών και των φυτοφαρμάκων.

Η περιοχή είναι επίσης πλούσια σε θηλαστικά. Το θηλαστικό που παρουσιάζει το μεγαλύτερο ενδιαφέρον είναι η βίβρα (*Lutra lutra*), ένα από τα πιο σπάνια στην Ευρώπη, που απειλείται με εξαφάνιση.

Πηγή: <http://www.greenapple.gr/index.php>

Παραλίμνιοι οικισμοί

Η λίμνη Τριχωνίδα πλαισιώνεται από πολλούς μικρούς και μεγάλους οικισμούς, οι οποίοι με την αρχιτεκτονική τους και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους, προσδίδουν στον περιβάλλοντα χώρο της λίμνης μια ξεχωριστή ταυτότητα. Περιμετρικά της λίμνης συναντούμε τις Δημοτικές Ενότητες (Δ.Ε.) των **Θεστιέων**, της **Παραβόλας**, της **Μακρυνείας** και του **Αρακύνθου** καθώς και τον Δήμο **Θέρμου**.

Ξεκινώντας από την βορειοδυτική είσοδο της Τριχωνίδας, συναντούμε την Δ.Ε. **Θεστιέων** όπου η Ακρόπολη και τα μισογκρεμισμένα τείχη μαρτυρούν την ιστορικότητα της περιοχής. Η θέα στη λίμνη είναι μοναδική. Περίτεχνα κτίσματα, ξωκλήσια, εσπεριδοειδή και φυσικά το ευλογημένο δέντρο της ελιάς συμπληρώνουν το τοπίο.

Συνεχίζοντας στο βορεινό τμήμα της λίμνης συναντούμε την **Δ.Ε. Παραβόλας**. Η φυσική ομορφιά της λίμνης και του **Παναιτωλικού** όρους σε συνδυασμό με τα βυζαντινά μνημεία και το κάστρο της Παραβόλας ικανοποιούν και τον πιο απαιτητικό επισκέπτη.

Στο ανατολικότερο τμήμα της λίμνη Τριχωνίδας συναντάμε τον **Δήμο Θέρμου** ο οποίος εκτός από την πλούσια πολιτιστική κληρονομιά του (πρωτεύουσα της Αιτωλικής Συμπολιτείας, γενέτειρα του Κοσμά του Αιτωλού) διαθέτει πλούσιο φυσικό περιβάλλον και όμορφα λιθόκτιστα κτήρια.

Ανάμεσα από το νότιο τμήμα της Τριχωνίδας και του όρους **Αρακύνθου** συναντούμε την **Δ.Ε. Μακρυνείας** της οποίας οι κάτοικοι ασχολούνταν παραδοσιακά με την καλλιέργεια καπνού. Σήμερα η οικονομία της περιοχής στηρίζεται στην καλλιέργεια ελιάς, την κτηνοτροφία και την αλιεία στην λίμνη.

Αφήνοντας πίσω μας την Δ.Ε. Μακρυνείας συναντάμε την **Δ.Ε. Αρακύνθου** που έλαβε το όνομά της από το ομώνυμο όρος. Το όρος **Αράκυνθος** ή **Ζυγός** παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον όσον αφορά την χλωρίδα και την πανίδα και για τον λόγο αυτό είναι εντεταγμένο στο δίκτυο **Natura 2000**.

Ο **Αράκυνθος** έχει τεράστια οικολογική σημασία καθώς καλύπτεται από **μεσογειακή μακία** (είδος βλάστησης), φρύγανα (θάμνοι), κωνοφόρα και βελανιδιές. Στην περιοχή της Κλεισούρας, ζουν τα Όρνια, ο Χρυσαιτός, ο Κραυγαετός, ο Πετρίτης, ο Δενδρογέρακος, το Χρυσογέρακο, το Σαΐνι, ο Μπούφος, η Τυτώ και πλήθος μικρών Στρουθιόμορφων. Κατά τη διάρκεια του χειμώνα στη περιοχή ξεχειμωνιάζουν σπάνια πουλιά όπως ο Μαυρόγυπας, ο Βασιλαετός και ο Στικταετός.

Η Δ.Ε. Αρακύνθου αποτελεί εναλλακτική εκκίνηση για την περιήγηση περιμετρικά της λίμνης Τριχωνίδας για τον επισκέπτη που προσεγγίζει την περιοχή από το Μεσολόγγι ή το Αιτωλικό.

Πηγή: Δήμος Αγρινίου